

Instruktionsbok

Ryds 650 BR

Förvara denna instruktionsbok på ett säkert ställe och överlämna den till nya ägaren när båten säljs

Om detta är Din första båt eller om Du bytt till en båttyp som Du ej är bekant med, se för Din egen säkerhets och bekvämlighets skull till att Du skaffar Dig erfarenhet av båttypen innan Du börjar använda den. Din återförsäljare, ditt seglar- eller motorbåtsförbund eller den lokala båtklubben kan anvisa lämplig utbildning eller instruktör.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sektion

VÄLKOMMEN	1
Lär känna din nya båt	1.1
Ansvar	1.2
OM DENNA INSTRUKTIONSBOK	2
Handhavande av installerade tillbehör	2.1
Säkerhetssymboler	2.2
Förklaring av varningar	2.3
GENERALARRANGEMANG	3
Den här båten	3.1
Designkategori förklaring	3.1.1
Huvuddata	3.2
Skrovdimensioner	3.2.1
Max rekommenderad motoreffekt	3.2.2
Vikter	3.2.3
Fasta tankar	3.2.4
SYSTEMBESKRIVNINGAR	4
Länsumpar	4.1
Elsystem	4.2
Likströmsystem	4.2.1
Växelströmsystem	4.2.2
Bränslesystem	4.3
Styrsystem	4.4
INNAN DU GER DIG UT	5
Rekommenderad Säkerhetsutrustning	5.1
Risk för förlorad stabilitet	5.2
Risk för vattenintrång	5.3
Brandfara	5.4
Brandsläckningsutrustning	5.4.1
Allmänt god praxis	5.4.2
Risk att falla överbord	5.5
Grundstötning - Risker och åtgärder	5.6

NAVIGERING & HANDHAVANDE	6
Användning av motorer	6.1
Manövreringsegenskaper	6.2
Sikt från förarplats	6.3
Lanternor	6.4
Ankring, förtöjning & bogsering	6.5
Tankning	6.6
UNDERHÅLL	7
Underhåll av elsystemet	7.1
Vinter Förvaring	7.2
TÄNK PÅ MILJÖN	8
Läckage av petrokemiska produkter	8.1
Avloppsvatten	8.2
Hushållssopor	8.3
Oljud	8.4
Avgassystem	8.5
Fara för kolmonoxid	8.5.1
Vågor och stänk	8.6

1 VÄLKOMMEN

Gratulerar till Ditt köp av: Ryds 650 BR

Denna manual har sammanställts för att hjälpa dig att använda din båt på ett säkert sätt med nöje. Den innehåller detaljer om båten, dess tillbehör, monterad utrustning, system och information om drift, installation, underhåll samt förebyggande av risker och hantering av dessa risker. Vänligen läs noggrant och bekanta dig med din båt innan du använder den.

1.1 Lär känna din nya båt

Den här bruksanvisningen är inte en allmän kurs om båtsäkerhet eller sjömanskap. Om detta är din första båt, eller om du byter till en ny typ av båt som du inte är bekant med, se för Din egen säkerhets och bekvämlighets skull till att Du skaffar Dig erfarenhet av båttypen innan Du övertar ansvaret för den.

Din återförsäljare, ditt seglar- eller motorbåtsförbund eller den lokala båtklubben kan anvisa lämplig utbildning eller instruktör.

Även när din båt är kategoriserad för dem, kan havs- och vindförhållandena som svarar mot designkategori A, B och C variera från stormförhållanden i kategori A till svåra väderförhållanden i övre delen av kategori C, som kan innebära faror som en monstervåg eller kastvind. Det är därför farliga förhållanden, som endast en kompetent och tränad besättning som använder en väl underhållen farkost kan hantera på ett korrekt sätt.

Den här bruksanvisningen är inte en detaljerad handbok för underhåll eller felsökning. Vid behov, hänvisas till båtbyggaren eller representant för båtbyggaren. Om en underhållshandbok tillhandahållits, använd den för underhåll av båten.

1.2 Ansvar

Använd alltid utbildad och behörig personer för underhåll, reparationer eller ändringar. Ändringar som kan påverka farkostens säkerhetsegenskaper ska bedömas, utföras och dokumenteras av behörig personal. Båtbyggaren kan inte hållas ansvarig för ändringar som båtbyggaren inte har godkänt.

I vissa länder krävs ett körkort eller tillstånd och lokala bestämmelser kan innebära specifika krav för hur båtar får framföras.

Båtens ägare/skeppare ansvarar för att:

- 1 Känna till båtens begränsningar;
- 2 Följa de lokala sjövägs- och väjningsreglerna;
- 3 Hålla utkik efter människor och föremål i vattnet;
- 4 Se till att båten används i de vind- och sjöförhållanden som den är godkänd för, samt att besättningen kan hantera båten i dessa förhållanden;
- 5 Aldrig framföra båten påverkad av alkohol eller droger;
- 6 Alltid se till besättningens/passagerarnas säkerhet;
- 7 Sänka hastigheten vid dålig sikt, hög sjö, tät trafik samt när det finns människor i vattnet;
- 8 Underhåll alltid din båt ordentligt och ta hänsyn till förslitning som inträffar över tid och som ett resultat av tung användning eller felaktig användning av båten.

Alla båtar, oavsett hur tåliga, kan skadas allvarligt om de inte används korrekt. Inspektera farkosten regelbundet, särskilt efter någon form av misstänkt skada. Justera alltid båtens hastighet och riktning till rådande sjöförhållanden.

Om din båt är utrustad med en livflotte, läs bruksanvisningen noga. Beroende på båttyp, väderförhållanden etc, bör båten ha lämplig säkerhetsutrustning ombord (flytvästar, sele osv.). I vissa länder kan denna utrustning vara obligatorisk. Besättningen ska vara bekant med hur man använder all säkerhetsutrustning och hur man manövrerar båten i nödsituation (man överbord räddning, bogsering, etc.). Seglarskolor och båtklubbar organiserar regelbundet träningstillfällen.

Alla personer ska bära en lämplig personlig flytutrustning (flytväst / flythjälpmedel) när de är på däck. Observera att det i vissa länder är ett lagkrav att ha en personlig flytutrustning som följer deras nationella bestämmelser.

2 OM DENNA INSTRUKTIONSBOK

Denna Instruktionsbok har sammanställts för att hjälpa Dig att använda din båt på ett säkert sätt. Den innehåller uppgifter om båten, tillbehör, system ombord, handhavande och underhåll. Läs instruktionsboken omsorgsfullt och bekanta Dig med båten innan den används.

Instruktionsboken är dock inte en detaljerad underhålls- eller felsökningsguide. Vänd Dig till en kompetent verkstad eller tillverkaren om problem uppstår.

2.1 Handhavande av installerade tillbehör

Instruktionsboken tillhandahåller endast den mest vitala informationen gällande de tillbehör som levererats av andra tillverkare. Detaljerad information om dessa tillbehör står att finna i tillverkarens egna instruktionsbok.

Andra tillverkares tillbehör listas nedan. Ta kontakt med respektive tillbehörs tillverkare för mer information:

- Motor
- Styrning
- Lanternor
- Länspumpar
- Batterier
- Instrument
- Batteriladdare/vakt
- Vindrutetorkare
- VHF radio
- Kyl/frys
- Stereoanläggning

2.2 Säkerhetssymboler

Båten är märkt med symboler som ska respekteras och följas vid nyttjande och/eller service av båten eller någon komponent ombord. Följande symboler kan återfinnas på båten.

	Fara - normalt följt av en beskrivning (se följande avsnitt)		Läs Instruktionsboken
	Farlig elektrisk spänning		Brandfara
	Tanklock. Bokstaven "D" anger att tanken är avsedd för diesel		Tanklock. Bokstaven "P" (eller ingen bokstav) anger att tanken är avsedd för benzin
FIRE PORT	Öppning ämnad för brandbekämpning		Placering av brandsläckare
	Nödutgång		Placering av sling för säkert lyft av farkosten

2.3 Förklaring av varningar

 Fara	Anger en potentiellt farlig situation som, om den inte undviks, kan leda till allvarlig personskada.
 Varning	Anger en potentiellt farlig situation som, om den inte undviks, kan leda till mindre eller måttlig skada.
 Försiktighet	Anger en potentiellt farlig situation som, om den inte undviks, kan leda till mindre eller måttlig skada.
 Observera	Anger information som anses vara viktig men inte relaterad till personskador, till exempel rörande skada av egendom.
 Försiktighet	Ta aldrig bort eller dölj en varningsskylt. Ersätt skyltar som blivit oläsliga.

3 GENERALARRANGEMANG

3.1 Den här båten

Båttyp	Ryds 650 BR				
Tillverkare	Ryds Boats AB				
Designkategori		A	B	C	D
Max rekommenderat antal personer	vuxna			6	

¹ För maximal belastningsgräns se: 3.2.3

	Varning	Överskrid inte det maximalt rekommenderade antalet personer. Oavsett antalet personer ombord får den totala vikten för personer och utrustning aldrig överskrida den rekommenderade maximala belastningen/vikten. Använd alltid tillhandahållna säten och därför avsedda områden ombord.
---	---------	--

3.1.1 Designkategori förklaring

Den här båten är CE märkt (visas här) för att visa att den följer EU Recreational Craft Directive, Fritidsbåt direktivet. Den har blivit tilldelad Designkategori enligt nedan:

En fritidsbåt som ges designkategori C anses vara konstruerad för att kunna framföras i vindstyrkor upp till 6 eller mindre (Beaufortskalan) och därmed tillhörande signifikanta våghöjder upp till 2 m.

OBS! Sådana förhållanden kan typiskt förekomma nära kusten, i stora bukter, flodmynningar, sjöar och floder. Beroende på atmosfäriska förhållanden, kan vindbyar upp mot ca 18 m/s uppträda.

Båtar i varje designkategori ska utformas och konstrueras för att motstå dessa parametrar med avseende på stabilitet, flytkraft och andra relevanta väsentliga krav som anges i denna bilaga och för att ha goda hanteringsegenskaper.

3.2 Huvuddata

3.2.1 Skrovdimensioner

Längd i skrov	L_H	6,5	(m)
Längd i vattenlinje	L_{WL}	5,2	(m)
Längd Max	L_{MAX}	6,5	(m)
Bredd i skrov	B_H	2,4	(m)
Bredd i vattenlinje	B_{WL}	2,2	(m)
Bredd Max	B_{MAX}	2,5	(m)
Bottenvinkel	β	19,3	(grader)
Fribord för	F_F	1,1	(m)
Fribord midskepps	F_M	1,0	(m)
Fribord akter	F_A	0,9	(m)
Djup Max	T	0,9	(m)
Höjd över vattenlinje Max: max.	H_A	1,5	(m)

3.2.2 Max rekommenderad motoreffekt

Kraft mätning enligt EN ISO 8665 Marine propulsion engines and systems - Power measurements and declarations

Hästkrafter	225	(hk) (metric)
Kilowatt	165	(kW)

3.2.3 Vikter

En "maxbelastning" har använts för att bedöma stabiliteten och flytkraft, som består av:

		Alla vikter i kilogram (kg)	
	Designkategori		C
Vikt på maximala antalet personer			450
Bagage + motor + annat medhvt & Bärbar bränsletank			100
Maxlast märkt på CE-skyt	m_{MBP}		550
Maximal kapacitet på fasta bränsletankar (200 litres)			140
Vikt på vätskor fasta lagringstankar			140
Max rekommenderad last (ISO 14946)		m_{ML}	683
Vikt tom båt ("empty craft condition")		m_{EC}	1340
Olastad båtvt (lightweight) - exklusive motor		m_{LCC}	1404
Båtens vikt fullastad		m_{LDC}	2399

En del av informationen anges på CE-skylden som är fäst på båten. En fullständig förklaring av denna information ges också i relevanta avsnitt i denna manual.

1	MANUFACTURER		2
3	CITY, COUNTRY		
4	Ryds 650 BR		5
		1234	
	MAXIMUM		
6	6	👤 + 🧳 = 550 kg	7
8	!	= 312 kg	
9	🌀	= 165 kW	
			10

- 1 Tillverkarens namn, registrerat varunamn eller registrerat varumärke
- 2 CE/UKCA-märkning
- 3 Kontakt address
- 4 Modellnamn
- 5 Det Anmälda Organets identifikationsnummer (om tillämpligt)
- 6 Max rekommenderat antal personer
- 7 Maxlast märkt på CE-skylt (kg)
- 8 Vikt på utombordsmotor (kg)
- 9 Max rekommenderad motoreffekt (kW)
- 10 Designkategori

3.2.4 Fasta tankar

Bränsletankar	Tankens placering	Max. Kapacitet (L)		Påfyllning	Tömning
Huvudtank	Under durk	Bensin	200	SB akter	-

	Försiktighet	Roder bör inspekteras regelbundet för skador och för att säkerställa att den funderar som den ska.
---	--------------	--

4 SYSTEMBESKRIVNINGAR

4.1 Läns pumpar

Läns pumpar är installerade enligt följande:

Placering	Elektrisk/ Manuell	Tillverkare & Modell	Kapacitet (Liter/min)	Sektion
I akter, under soffa	Elektrisk	Albin marine 500GPH	32	Alla
handpump	Manuell	0	15	Alla

	Varning	Systemets kombinerade kapacitet är inte avsett att länsa båten vid skador.
---	---------	--

Läns pumpen ska alltid kontrolleras vid avfärd. En liten mängd slagvatten är normalt, men stora mängder vatten eller bränsle/olja kräver omedelbar vidare undersökning.

Kontrollera alla läns pumpars funktion med jämna mellanrum. Rensa pumpsilar från skräp. Om kran är monterad i för- eller akterskott, ska de hållas stängda och får endast öppnas vid länsning av utrymmena.

Det är alltid bra att ha en hink/pyts ombord för att ösa vatten med i nödfall.

	Varning	Använd aldrig lättantändliga rengöringsmedel i båtens kölsvin.
---	---------	--

4.2 Elsystem

SE ALLTID TILL ATT...

- Se över batteri och laddningssystem innan avfärd;
- Koppla bort och plocka ur batterier under vintern och vid långvarig frånvaro från båten.

DU SKA ALDRIG...

- Arbeta med elektroniken medan systemet är strömförande;
- Koppla ur landströmmen med påkopplat elsystem ombord;
- Modifiera elinstallationer eller el-scheman: Installationer, ändringar och underhåll ska utföras av kompetent elektriker;
- Ändra eller modifiera toleransen på säkringar;
- Installera eller ersätta enheter med komponenter som överskrider kretsens säkringsampere;
- Lämna båten obevakad med elsystemet igång, bortsett från automatiska länsmpumpar, brandskydd och larm.

 <p>Fara</p>	<p>Bensinångor kan explodera.</p> <p>Installera endast gnistskyddade startmotorer, fördelardosor, generatorer m.m. avsedda för marint bruk.</p>
 <p>Varning</p>	<p>Använd aldrig startkablar i bensintank/motorrummet. Utför aldrig någon aktivitet som kan generera gnistor.</p>
 <p>Varning</p>	<p>Skyddande höljen så som gummihattor skall alltid finnas på elektriska anslutningar, bortsett från då service utförs.</p>

4.2.1 Likströmsystem

Beskrivning

Likströmsystemet (DC) drivs av nedan listade batterier. Dessa ger ström till komponenterna listade i tabeller nedan med tillhörande överbelastningskydd i form av säkring eller brytare.

Batterispänningen kan avläsas på båtens kontrollpanel.

Se tillverkarens instruktionsbok för detaljerad beskrivning av elsystemet.

Likströmssystemet försörjs av följande batterier:

Batteribank	Spänning (V)	Kapacitet	Batteri Placering	Huvudbrytares placering
Gemensam start/förbr	12	75	i aktersoffa	Vid förarplats

Huvudkontrollpanels placering:

På instrumentpanel

DC centralpanel

På instrumentpanel

Likströmssäkringar tillhörande respektive krets listas i tabell nedan:

12 V Likströmssystem

Krets	Strömstyrka (A)	Typ
Control	5	Säkring
Trim tab	20	Säkring
MFD	10	Säkring
Power	15	Säkring
NOD 1	25	Säkring
Audio	15	Säkring
Cabin Lt.	7,5	Säkring
Backbone	3	Säkring
NOD 2	25	Säkring
Anchor Lt. (LA007)	5	Säkring
Nav Lt. (LA001)	5	Säkring
Step Lt.(LC001)	5	Säkring
FW pump(QA001)	10	Säkring
Horn(XE001)	10	Säkring
Bilge main(QC001)	10	Säkring
Refrige (XG001)	10	Säkring
Bow lt. (LJ001)	5	Säkring
fuse 1 bluesea 7725	40	Säkring
fuse 2 bluesea 7725	80	Säkring
Fuse bluesea 5045	10	Brytare

Borttagning av batterier

För att koppla bort batterikablarna:

- 1 Stäng av alla komponenter som tar ström från batteriet.
- 2 Stäng av batteriets huvudströmbrytare.
- 3 Ta först bort den negativa kabeln, sedan den positiva. Då kablarna sätts tillbaka ska den positiva kabeln sättas fast först, följt av den negativa.

	Försiktighet	Se till att batteriets ventilationshål alltid är fria från blockering.
	Försiktighet	Försäkra Dig om att inget vatten eller ledande metall kommer i kontakt med batteriets poler vid laddning och på/urkoppling av batteriet.

Frånkoppling av batteri

Placering av batteriväljare:

På instrumentpanel

Huvudbrytares placering:

Se tabell ang. batterierna på föregående sida

Observera

Batteriet skall vara frånkopplat då det inte används, speciellt om båten skall lämnas obevakad.

Viktiga funktioner såsom elektriska läns-pumpar är kopplade direkt på batteriet och fungerar även om huvudströmbrytaren är frånslagen.

	Försiktighet	Koppla inte ur alla batterier då motorn är igång; omställare och kablage kan skadas.
---	--------------	--

Underhåll av batteri

- 1, kontrollera batteriets vätskenivåer var fjärde vecka. Oftare vid varmt väder.
- 2, Vätskenivån ska vara mellan den undre och övre markeringen på batteriet.
- 3, Fyll endast på med destillerat vatten. Använd inte en tratt av metall.
- 4, Täck batteriets poler med silikonfett.
- 5, Håll batteriet torrt och rent.
- 6, Batteriets livslängd förkortas om det laddas ur helt. Ladda batteriet då maximalt 50 procent har laddats ur. Se till att ladda ett batteri som laddats ur helt snarast möjligt
- 7, Att försöka ladda batteriet via motorns generator då motorn går på tomgång är inte alltid effektivt. Generatoren kan endast generera tillräckligt hög laddspänning vid högre varvtal.
- 8, Använd endast en laddare avsedd för Ditt batteri. Ladda endast batteriet då det är fränkopplat från båtens elsystem. Följ batteriladdarens instruktioner.
- 9, Om båten inte ska användas under flera veckor bör batterierna plockas ur och sättas på laddning.

4.2.2 Växelströmsystem

Växelströmsystemet (AC) drivs av nedan listade källor. Dessa ger ström till komponenterna listade i tabeller nedan med tillhörande överbelastningskydd i form av säkring eller brytare.

Se EI-schema i bilaga längst bak i manualen för detaljerad beskrivning.

Systemet är: N/A V
icke polär

Växelströmsystemet består av följande kraftkällor:

Kraftkällor:	Nummer	Placering
Landström	1	Förstuv

Kraftkällväljaren sitter på växelströmskontrollpanelen.

Huvudkontrollpanels placering: 0

	Försiktighet	Jordfelsbrytare skall testas månatligen genom att trycka på "TEST" knappen. Jordfelsbrytaren skall då omedelbart slå ifrån till läge "OFF". Återställ brytaren genom att ställa brytaren i läge "ON". Om brytaren inte omedelbart slår ifrån är jordfelsbrytaren behäftad med ett fel. Koppla ur alla 220V kraftkällor och tillkalla kvalificerad elektriker för felsökning.
---	--------------	--

Observera Slå av alla huvudbrytare innan landströmmen kopplas på för att undvika strömpikar. Se till att landströmkabeln är ordentligt inkopplad innan strömmen slås på i båten. Om kontakten bryts och sedan slås på igen kommer huvudsäkringen annars gå.

 Försiktighet	Anslut elektroniska installationers metallhöljen till båtens skyddsledare (grön eller grön- och gulrandig kabel).
 Försiktighet	Anslut elektroniska installationers metallhöljen till båtens skyddsledare (grön eller grön- och gulrandig kabel).
 Fara	Låt inte landströmkabeln hänga ner i vattnet. Ett elektriskt fällt kan uppstå som kan leda till allvarlig skada eller död för badande personer.
 Varning	<p>För att minimera risken för stötar och brand:</p> <ul style="list-style-type: none">• Slå av båtens landströmsbrytare innan på- och urkoppling av landströmmen.• Koppla först in landströmkabeln i båten. Koppla sedan in kabeln i anslutningen på land.• Koppla ur landströmkabeln ur källan på land först.• Tillslut landströmskontaktens lucka ordentligt.• Modifiera inte landströmskontakten och använd endast kontakter som är kompatibla med varandra.

4.3 Bränslesystem

Båten har: Fast monterad
Bensin bränslesystem

Följande komponenter försörjs av bränslesystemet:

Komponent	Antal	Placering
Motor	1	På akterspegel

Se Tillverkarens instruktionsbok för detaljerad information om utrustningen.

För detaljer om tankarna, se avsnitt:3.2.4

 Varning	Rök inte eller nyttja heller inte öppen låga när Du tankar, arbetar med bränslesystemet eller vistas i motorrummet.
 Fara	Använd aldrig öppen låga för att söka efter läckor.
 Varning	Inspektera bränslesystemet minst en gång om året. Ersätt defekta komponenter om fel hittas.
 Försiktighet	Alla enheter som förbränner bränsle behöver lufttillförsel. Försäkra er om att alla luftintag är öppna innan sådan bränsleförbrännande enhet startas.
 Fara	Bensingeneratorer och utombordsmotorer kan producera farligt höga nivåer av kolmonoxid, men glöm inte, avgaserna från dieselmotorer har också varit kopplade till sjukdomar och dödsfall. Se avsnitt 8.5.1
 Varning	Om läckage uppstår: Reparera läckan innan vidare användning av båten. Reparationer ska göras av kompetent personal.
 Fara	Bio-bränsle och bränsle med tillsats av alkohol kan förstöra bränsletankar av plast. Sådana bränslen skall inte användas i den här båten.

4.4 Styrssystem

Observera Båtens styrsystem är uppbyggt av följande komponenter

Styrenhet: Ratt
 Giranordning: Drev
 Mekanism: Hydraulisk

Den här båten styrs från följande platser:

Primary 1 Öppen styrplats

	Försiktighet	Läs tillverkarens instruktionsbok för information gällande styrsystemet.
	Försiktighet	Alla styrsystemets komponenter måste undergå regelbunden inspektion och service för att vara driftsäkert. Se avsnittet om underhåll i denna instruktionsbok för detaljer.
	Varning	Fel i styrsystemet orsakar förlorad kontroll över båten. Upptäckta förändringar i styrningen såsom glapp, trög ratt m.m. måste kontrolleras av kompetent personal.
	Försiktighet	Det finns ett "dödmansgrepp" vid styrplatsen som stänger av motorn då den löser ut. Fäst dödmansgreppet i föraren då motorn används

4.5 Hydrauliksystem

Båten är utrustad med följande hydrauliska system

Komponent	Placering	Reglage	Placering av reglage
Motortrim	Akterspegel	Brytare	Gasreglage

Det hydrauliska systemet kan drivas av följande:

Beskrivning	Placering	Kraftkälla
Motortrim	På motorrigg	Motorns kabelstam

5 INNAN DU GER DIG UT

5.1 Rekommenderad Säkerhetsutrustning

Försiktighet

Havet kan vara oförutsägbart. Var förberedd genom att alltid, som minimum ha följande utrustning ombord.

- 1 Flytvästar eller annan flythjälp till alla ombord
- 2 Lämpliga sjökläder
- 3 Kompass
- 4 Sjökort
- 5 Ankare och lina
- 6 Minst 2 förtöjningslinor - se avsnitt 6.5
- 7 Första hjälpen inklusive kompresser och värmefilt
- 8 Hink
- 9 Nödraketer
- 10 VHF radio
- 11 Kikare
- 12 Kniv
- 13 Dricksvatten

5.2 Risk för förlorad stabilitet

Den här båtens flytförmåga och stabilitet är baserad på vikterna specificerade i avsnitt 3.2.3

 Försiktighet	Förändring av viktdispositioneringen ombord (till exempel tillägg av ett fisketorn, en radar, byte av motor etc.) kan påverka fartygets stabilitet, balans och prestanda avsevärt
 Varning	Båten ska aldrig lastas utöver vad som rekommenderas av tillverkaren. Lasten ska vara fördelad på ett lämpligt sätt över båten så den bibehåller sin trimvinkel (ungefär). Undvik att placera last högt upp.
 Försiktighet	Stabiliteten påverkas även markant av skvalpande vatten ombord. Håll därför slagvattennivån på ett minimum.
 Observera	Följande bör beaktas vid nyttjande av denna båt:
 Observera	Båtens stabilitet påverkas ytterligare när du skall ta ombord fångad fisk med fiskespö eller när du tar upp nät.
 Varning	Lös utrustning och last kan skada båten och påverka stabiliteten. Surra och stuva all lös utrustning innan ni ger er av.
 Försiktighet	Denna båts stabilitet kan försämrats avsevärt vid farter över deplacerande hastighet.
 Försiktighet	Stabiliteten kan försämrats under bogsering eller bärgning med dävert eller bom.
 Varning	Towing any thing heavier than a person from wakeboard/sky towers or high ski poles can result in capsize when turning. Heavier items, including inflatable toys, should be towed by a bridle attached to the D Rings on the transom of your vessel.
 Försiktighet	Forcering av vågor innebär en allvarig stabilitetsrisk.

5.3 Risk för vattenintrång

 Försiktighet	Följande öppningar är märkta "VATTENTÄT ÖPPNING - HÅLL STÄNGD UNDER GÅNG". Följ denna uppmaning:
1. Durklucka främre 2. Durklucka aktre	
 Försiktighet	I hårt väder ska dörrar och luckor vara stängda för att minimera risken för vattenintrång.
 Försiktighet	Se alltid till att hålla rent i sittbrunnens självläns så att vatten kan rinna ut.
 Försiktighet	Se till att alla genomföringar mellan skotten under durken är fria från skräp så att inga vattenmassor samlas.
 Försiktighet	Kontrollera regelbundet att länsumpar fungerar felfritt och att insugen är fria från skräp.

5.4 Brandfara

Observera Håll alltid kölsvinet rent. Kontrollera regelbundet om det läcker bränsle.

 Försiktighet	<p>SE TILL ATT ALDRIG...</p> <ul style="list-style-type: none"> • blockera handbrandsläckare • blockera säkerhetsreglage (avstängningsventiler, knappar) • modifiera båtens system (speciellt bränslesystem) • tanka med maskineri igång • röka när du hanterar bränsle • använda gaslyktor ombord
--	---

5.4.1 Brandsläckningsutrustning

 <p>Försiktighet</p>	<p>Placering och kapacitet på brandsläckare ombord på båten listas nedan. Det är ägarens/skepparens ansvar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrollera utrustningen enligt tillverkarens uppmaning • ersätta använd/defekt utrustning med likvärdig anordning • informera besättningen om placering och användning av släckningsutrustningen ombord
---	--

Transportabel Eldsläckare

Utrustning, placering, kommentar	Medium	Klass/ Kapacitet
Pulver 2kg	Powder	13A89B

En brand i motorutrymmet hanteras genom att använda en bärbar brandsläckare genom brandporten som är placerad:

 <p>Varning</p>	<p>Se till att alla ombord får information om brandportens placering och användning.</p>
---	--

5.4.2 Allmänt god praxis

 <p>Försiktighet</p>	<p>Blockera aldrig ventilationen</p>
 <p>Försiktighet</p>	<p>Förvara aldrig bensin i ett område som inte är avsett för att förvara bensin</p>
 <p>Varning</p>	<p>Förbränning av bränsle i anordning med med öppen låga använder syret i kabinen och släpper ut förbränningsprodukter i utrymmet. Användning av sådan utrustning kräver ventilation. Öppna avsedda ventilationsöppningar, täck aldrig för ventilationsöppningar och se till att ev. avgasrör/skorstenar fungerar korrekt.</p>

5.5 Risk att falla överbord

Observera Båtens arbetsyta kallas det område som det alltid är säkert att vistas på under gång. Områden utanför detta specificerade område bör endast nyttjas vid till- och utläggning samt när båten ligger i hamn.

På denna båt är arbetsytan definierad enligt:

Innanför fribord

För maximal belastningsgräns se: 3.2.3

För besättningen område gränser, se avsnitt: 5.2

Observera Om en person faller över bord kan denne räddas upp med hjälp av:

Stege finns på akterspegelns SB sida

 <p>Försiktighet</p>	<p>Det bör tagas i beaktande att personen som ligger i vattnet kan komma att hamna under båten eller skadas av båtens rörelser vid grov sjö. Därför kan det vara nödvändigt att räddning sker med en jolle istället.</p>
 <p>Varning</p>	<p>De flesta halkningarna och fallen sker under på- och urstigande av båten. Var medveten om att däckets kan vara halt. Ha alltid halkskyddande skor på Dig.</p>

5.6 Grundstötning - Risker och åtgärder

 <p>Försiktighet</p>	<p>Om båten gått på grund, gör en visuell inspektion inuti och överväg en bogsering. Gör även en extern inspektion så snart som möjligt.</p>
---	--

Om båten gått på grund, diskutera detta med en erfaren marin yrkesman för att avgöra om båten behöver undersökas och eventuellt repareras.

Se till att eventuella reparationer av balksystem, köl och skrov utförs av ett professionellt reparationsvarv efter samråd med båtens tillverkare eller designer och en reparationsspecifikation bör tas fram av antingen en besiktningsman, fartygsarkitekt eller båtillverkaren.

Det enklaste sättet att göra detta är att följa tillverkarens godkända underhållsprogram och godkända reparationsanvisningar.

6 NAVIGERING & HANDHAVANDE

6.1 Användning av motorer

Denna båt är utrustad med följande framdrivning:

Observera

Innan start av motor

- kontrollera slagvattennivån
- Försäkra dig om att ventilationsvägar och öppningar är fria för att förhindra överhettning.
- se till att det finns tillräckligt med bränsle för den tänkta resan med god marginal.

 <p>Varning</p>	<p>Efter motorstart, se till att flödet av kylvatten fungerar som det ska.</p>
<p>Undvik att skada bränsletillförselsystemet och kontrollera regelbundet att systemet är vid god kondition.</p>	
 <p>Fara</p>	<p>Undvik att lägga brännbart material på eller i närheten av varma delar.</p>
 <p>Fara</p>	<p>Om en bränsleläcka eller ångor upptäcks: Försäkra Dig om att hela besättningen lämnar båten och få skadan reparerad av kompetent personal.</p>
 <p>Varning</p>	<p>Reglage installerade med motorn ska ha ett "start-in-gear"skydd. Det är ägarens skyldighet att se till att detta är uppfyllt.</p>
 <p>Försiktighet</p>	<p>För att undvika delar som rör sig i hög hastighet, kör aldrig motorn med motorhuven borttagen.</p>

6.2 Manövreringsegenskaper

 Försiktighet	Ägaren ansvarar för båten upprätthåller normalt driftläge. Detta innebär att båtens hastighet måste anpassas till rådande sjötilstånd och att gott sjömanskap påvisas.
 Varning	Använd alltid dödmansgrepp

Observera Den här båten är primärt avsedd att stabiliseras med en kombination av flytkraft och planande krafter.

Observera Max. motoreffekt: 165 kW 225 hk

Observera Max. hastighet: 49 knop 91 km/h

Observera Regelbunden inspektion av slitage och skador på propellern rekommenderas för att bibehålla hög prestanda och livslängden på motor och drev.

Observera Försäkra Dig om att hela besättningen känner till båtens sätt att bete sig under gång

Observera Innan en kraftig acceleration skall besättningen bli anmodad att sätta sig ned och hålla i sig.

Observera Rorsman kan när som helst bli tvungen att gira hastigt i en undanmanöver. Sitt därför alltid och håll i Dig under gång.

 Varning	Kör inte båten med negativt trim på motorn/drevet vid höga hastigheter (bow down). Båten kan börja luta åt en sida, vilket kan leda till instabilitet i svängar. Använd negativt trim endast för att accelerera från deplacerande till planingshastighet och minska hastigheten i gropig sjö.
 Försiktighet	Sjötillstånd är oändligt varierande och alla båtar kan hamna i ett sjötillstånd som kan komma att utmana båtens sjöegenskaper och/eller rorsmans kunskaper. Se därför till att alltid ha goda marginaler, speciellt i hög sjö.
 Försiktighet	Det rekommenderas starkt att rorsmannen får fullgod utbildning i hantering av båten innan man ger sig ut första gången.
 Försiktighet	Faktorer som höjd över havet, temperatur, last och växtlighet på skrovet kan påverka båtens prestanda.
 Försiktighet	Installera inte motor(er) med högre utgående effekt än vad tillverkaren rekommenderar. Då detta kan leda till förlorad kontroll över farkosten, vilket kan resultera i allvarliga personskador eller dödsfall.

6.3 Sikt från förarplats

Observera Rorsmans sikt från förarplatsen kan bli begränsad av högt trim på båten som kan orsakas av en eller flera av nedanstående faktorer:

- Trimvinkel på framdrivningsmotor
- Lastens fördelning ombord
- Hastighet
- Snabb acceleration
- Övergång från deplacerande till planande gång
- Sjötillstånd
- Regn och stänk
- Mörker och dimma
- Personer eller flyttbar utrustning i rorsmans synfält.

Internationella regler för förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG) kräver att en utkik alltid ska finnas för att försäkra Dig om att inga båtar eller andra hinder finns i båtens färdväg.

6.4 Lanternor

Observera Vid framfart efter solens nedgång krävs lanternor. Denna båt är utrustad med följande lanternor:

Lanterna	Placering
Babord	BB förskepp
Styrbord	SB förskepp
Ankarlanterna	Se runtomlysande vit
Runtom lysande vit	På lanternstång i akter

Lanternorna kontrolleras från kontrollpanelen vid förarplatsen.

	Försiktighet	Se till att lanternorna fungerar tillfredställande innan avfärd och ha alltid med reservglödlampor för alla lanternorna.
	Försiktighet	Navigationsljus kan vara märkta med utgångsdatum. Se till att de byts ut efter behov.
	Försiktighet	Ersätt alltid trasig glödlampa med en lampa med samma effekt.

6.5 Ankring, förtöjning & bogsering

Observera Det faller på ägaren/skepparen att ansvara för att linor för förtöjning, bogsering och ankarkätting är anpassade för båtens behov. Denne bör också tänka på vad som kan krävas för att fästa en bogserlina på båten.

Brottgräns på främre förtöjningspunkt / knap: 17,7 kN = 1,8 tonnesf = 1803 kg

Aktre förtöjningspunkt inte nödvändig

	Försiktighet	Brottgränsen på linor/kätting bör inte överstiga 80 procent av knaparnas respektive brottgräns.
	Försiktighet	Bogsera alltid i låg fart. Överskrid aldrig den deplacerande hastigheten.
	Försiktighet	En bogserlina ska alltid fästas så att den kan lossas på under belastning.

Observera Då båten ligger för ankar är det skadligt att låta hela båtens belastning vila på ankarspelet. Som rekommendation är det bra att fästa ankarkättingen på en knap.

6.6 Tankning

	Försiktighet	Rök aldrig när Du tankar, inspekterar eller arbetar med bränslet.
---	--------------	---

Observera För placeringen av tanklock, se sektion:3.2.4

Använd detta tillvägagångssätt vid tankning

- Skvätt vatten på området runt tanklocket för att förhindra att spillt bränsle ligger kvar på däck.
- Öppna tanklocket och börja fylla på bränsle.
- Studera bränslenivån under tankning.
- Fyll inte tanken helt och hållet, tillåt möjligheter för expansion av bränslet.
- Stäng tanklocket ordentligt, men dra inte åt för hårt då detta kan skada tanklockets gummipackning.
- (Anteckna i loggboken).

	Försiktighet	Bränsle är miljöfarligt. Torka upp eventuellt spillt bränsle.
---	--------------	---

7 UNDERHÅLL

Regelbundna inspektioner och underhåll är av yttersta vikt för att bibehålla livslängden på båten och besättningens säkerhet.

I tabellen nedan listas olika typer av underhåll och inspektioner tillsammans med det typiska intervallet som aktiviteten bör upprepas. Tabellen är inte specifikt utformad för den här båten, så vissa avsnitt kanske inte stämmer in på denna båt.

Intervallen för de olika aktiviteterna bör ses som ett maximum. Beroende på miljön som båten rör sig i kan inspektion och underhåll komma att behöva göras oftare än vad tabellen visar.

 Försiktighet	Modificeringar som kan komma att påverka säkerheten ombord ska verkställas och dokumenteras av kompetent personal.
 Försiktighet	Förändring av ballasten ombord kan drastiskt förändra båtens trim, prestanda och stabilitet.

Förklaring: X - Fordrad aktivitet Y- Fordrad aktivitet av auktoriserad personal

Komponent	Fordrat underhåll/Service	INTERVALL				
		Innan varje avfärd	Efter de 20 första tim.	Var 25 till 50 timme	Var 50 till 100 timme	Varje halvår till år
Övrigt underhåll						
Batteri	Kontrollera syranivå	X	X	X		
Lanternor	Kontrollera funktion	X				
Kölsvin	Håll rent					X
Länspumpar	Flottören ska röra sig obehindrat					X
Dyvika	Sitter ordentligt och är tät	X				
Zinkanoder	Kontrollera och byt ut	Då det behövs				
Skrov	Se till så att inget är löst, trasigt eller saknas	Varje upptagning och efter grundstötning eller kollision				
Kontrollenheter						
Styrning	Se så att allt fungerar korrekt					Y
Gasreglage	Smörj hela systemet		X		X	X
Elektronik						
Kontakter	Kontrollera att inget sitter löst					Y
Jordfelsbrytare	Kontrollera funktion			X		X
Motor						
Alarm	Kontrollera	X				
Kylsystem	Kontrollera läckage med motorn igång	X				
Vevhusventilering	Rengör		X		X	
Drivremmar	Kontrollera slitage	X				
Flamspär	Håll ren		X		X	
Bränslefilter	Byt				X	
Upphängning	Dra åt skruvar & muttrar		X			X
Olja & filter	Byt				X	X
Oljenivå	Kontrollera	X				
Propeller	Inspektera skador	Alltid efter kollision/grundstötning				
Bränslesystem						
Anslutn. & slangar	Kontroll av läckage och slitage	X	X	X		
Tankar	Kontrollera läckor och täthet på anslutningar	X	X	X		
Utombordare						
Förtöjningspunkter i andra material än metall	Inspektera och byt ut om tecken av förslitning, synliga ytsprickor eller permanent deformation finnes.					X
Växelhus	Kontrollera så att inget är löst, skadat eller saknas					X
Stängningsanordning	Sitter ordentligt och är tät	X				

7.1 Underhåll av elsystemet

	Varning	Arbete med elektronik kan orsaka gnistbildning och ge stötar.
---	---------	---

Koppla alltid ur strömkällor och slå från huvudströmbrytare och/eller säkringar innan Du kontrollerar kablage eller kopplingar.

	Försiktighet	För att förhindra gnistbildning eller skador på komponenter ska batterikablarna alltid kopplas bort innan arbete på motorns elektronik påbörjas.
---	--------------	--

	Försiktighet	Strömmatning får inte tas från voltmeterns terminaler.
---	--------------	--

Observera

Kontrollera att alla kablar och sladdar är väl dragna och upphängda/stödda.

Kontrollera att alla kablar och sladdar är väl isolerade.

Se till att inga kablar eller kontakter är korroderade. Korroderade kablar och kontakter ska bytas ut eller rengöras noggrant.

Dra åt alla kabelmontage och spraya med skyddande medel.

7.2 Vinter Förvaring

Din båt kan fara illa av att inte vara ordentligt preparerad för vinterförvaring.

Du bör följa de anvisningar som ges i de olika manualer som biläggs till den här handboken

Utöver detta bör du, till exempel, tänka på följande:

- Ta ur, ladda och förvara batterier varmt och väl ventilerat
- Smörj upp lämpliga delar av styrningen
- Försäkra er om att motorn har rätt glykolblandning i kylsystemet
- Ta ur känslig elektronisk utrustning om möjligt
- Kontrollera och skydda båtens system
- Töm båten på vatten och skydda båten mot regn
- Se till att däcksdreneringen är öppen
- Kontrollera offeranoder och byt vid behov

8 TÄNK PÅ MILJÖN

Tidigare avsnitt har gett information om hur båten och dess besättning ska skyddas från omgivningen. I detta avsnitt ges information om hur omgivningen ska skyddas från båt och besättning.

Omgivningen ska betraktas som allt från den närmsta grannen till hela denna planets flora och fauna.

I många delar av världen finns det stränga bestämmelser som är till för att skydda en känslig miljö. Det är upp till båtens ägare/skeppare att veta vilka lokala regler och bestämmelser som gäller och uppfölja dessa. (MARPOL)

8.1 Läckage av petrokemiska produkter

 Varning	Petrokemiska spillprodukter ska betraktas som miljöfarligt avfall.
---	--

SE ALLTID TILL ATT: Undersöka källan av spillolja/bränsle snarast.

Ta hand om spillolja och lämna in det på en miljöstation.

Ha oljeabsorberande trasor/papper ombord.

DU SKA ALDRIG: Slänga olja, färg eller kemiska produkter som är farliga för miljön överbord. Detta är straffbart i de flesta länder världen över.

8.2 Avloppsvatten

 Varning	Tömning av förorenat vatten, avloppsvatten och/eller septiktankar i kustnära vatten är i många länder förbjudet. Brott mot dessa regler är straffbart. Det faller på ägarens/skepparens ansvar att känna till de lokala bestämmelserna gällande utsläpp, och att följa dessa.
 Försiktighet	Håll rent i kölsvinet för att minska risken för miljöfarligt utsläpp då slagvattnet pumpas ut.

8.3 Hushållssopor

	Varning	Vid väldigt långa resor då utrymmet för sophantering ombord är för litet, se då till att endast kasta organiskt material överbord.
--	---------	--

SE TILL ATT
ALLTID: Behålla hushållssoporna ombord tills de kan tas om hand på korrekt sätt iland.

8.4 Oljud

DU SKA
ALDRIG: Föra överdrivet mycket oväsen. De flesta ger sig ut till sjöss för avkoppling. Respektera detta.

Låta motorn vara igång i onödan.

8.5 Avgassystem

ALLTID Låta en kvalificerad yrkesman regelbundet utföra service och kontroller på motor och avgassystem.
Kontrollera avgassystemets anslutningar.
Kontrollera att avgaserna har fritt flöde genom vattenlåset/ljuddämparen och inte är blockerat, innan du kastar loss.
Stanna om du är osäker på att avgassystemet fungerar.

8.5.1 Fara för kolmonoxid

	Fara	När koldioxidbaserad, application med motorbränsle, som gas, gasol, kol, trä, paraffin, olja, bensin och diesel inte förbränns ordentligt, produceras CO.
--	------	---

CO-uppbyggnad i kabinen kan ske med en eller en blandning av dessa faktorer:

- 1 Felaktig, dåligt underhållen eller felhanterad apparat.
- 2 Avgaserna från båtens motor eller generator
- 3 Läckande rök från spisar med fast bränsle
- 4 Blockerad ventilation eller dålig tillförsel av luft - bränsle behöver syre för att brinna säkert

Känn till alla tecken på fara i din båt:

Rutinmässig kontroll av att båtens bränsleförbrukande enheter och motorer inte uppvisar tecken på problem samt är i gott skick, hjälper till att hålla dig säker.

Något av följande kan vara tecken på att CO gas fyller din båt:

- 1 Fläckar, sotfläckar eller missfärgning på ytor runt en apparat eller dess rök
- 2 Apparater som är svåra att tända, hålla tända eller som brinner svagt •
Brännare med gul eller orange eller låga som hotas att slockna
- 3 Brännare med gul eller orange eller låga som hotas att slockna
- 4 En okänd eller bränd lukt när en gasol- eller olje applikation är på
- 5 Luktar eller kommer rök regelbundet in i hytten när du kör din braskamin eller kolkamin
- 6 Luktar avgaser regelbundet inuti cockpit eller i hytten

	Försiktighet	Kontrollera båtens avgassystem rutinemässigt. Inspektera varje del för läckor eller problem inklusive; grenrör, rör, fogar, slangar, klämmor, ljuddämpare och rördelar.
	Varning	Installera eller placera inte en bärbar generator i något boendetrymme.
	Försiktighet	Egna konverteringssatser måste användas om en bärbar generator anpassas till konstant användning.
	Fara	Ineffektiv bensinmotorprestanda, svalare körning av motorn än dess avsedda temperatur eller med förorenat eller gammalt bränsle, kan öka koncentrationen av CO i avgaser.
	Fara	Oavsett om båten är under gång eller förtöjd kan, under vissa körnings- och vindförhållanden, CO i farliga nivåer avledas eller dras in från motoravgaser.
	Observera	Var en bra granne; se om du kan undvika att köra din motor när du ligger förtöjd i en fullsatt marina, särskilt när det är vindstilla.

8.6 Vågor och stänk

SE ALLTID TILL ATT: Anpassa Din hastighet till farvattnet. Tänk på komforten och säkerheten för de omkring Dig.

	Försiktighet	I vissa farvatten är hastigheten begränsad för att minska erosionen på närliggande stränder och kust.
---	--------------	---